

מסורת הש"ס

(א) לקמן טו. ומה נהגו.
ט) קדושין עד.
טו) מוספתא נדה פ"ו.
ד) [לעיל ד': וט"ז].
ט) [ויקרא כג], ו [שם].
ז) כס"ח: תמיה, ח) [דף סט.], ט) [ד"ה ואפילו].
י) [ופ' מוס' עירובין טו: ד"ה בכתיבה], י"א עובר ויבם מהרש"א וע"ש.

תורה אור השלם
1. ובהן כי יקנה נפש קצין בספר הוא יאכל בו ויליד ביתו הם יאכלו בלחמם: ויקרא כב יא
2. ובה בהן כי תהיה לאיש זך הוא בתרומת הקדשים לא תאכל:

ויקרא כב יב
3. ובה בהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה ושבח אל בית אביה בנעוריה מלקחם אביה תאכל וכל זך לא יאכל בה: ויקרא כב יג
4. וכל זך לא יאכל קדש תושב בהן ושכיר לא יאכל קדש: ויקרא כב י

הגהות הב"ח

(א) גמ' וישראלית פסלוח ר' יוסי: (ב) רש"י ד"ה טומי וכו' דקסדר כותים גירי:

מוסף רש"י

בן ט' שנים ויום אחד. שהוא גר עמוני וכו' דבמי האזי וימנע חזי לביאה פסלוח. לכהנת מן המרומה ומן הכהונה ולויה וישראלית מליגשא עוד לכהן (קדושין עד.). כל שזרעו פסול. מן הכהונה פסול: את אשתו נושא בתו. לכהן קלמך (שם).

אלמנה לכהן גדול

דקניה כהויה. ומשעת הויה איפסילה כדכתיב^(א) וצת כהן כי תהיה לאיש זר: **משום דעולא**. במס' כתובות בפרק אע"פ (דף טו:) דבר תורה ארוסה צת ישראל אוכלת בתרומה כדכתיב^(ב) קנין כספו הוא יאכל בו ומה טעם אמרו אינה אוכלת גזירה שמה ימנזו לה כוס

בצית אביה^(ג) ותלך ותשקה לאחיה ולאחותה: **בסקנתא דרבנן**. דמרש אע"ג דלאו צר דעת הוא תקינו ביה רבנן נישואין לקמן בפי מרש שנשא (דף קיג:). קס"ד **נשומרת יבם לנן ט'**. ולא צא עליה. ולמאי הלכתא נקט בן ט' אי למיפסל לאשמועינן דכיון דחזי לביאה פסיל לה בזיקת יבמין מאי איירא בן ט' אפילו קטן נמי דלא קרינן בה ושבה אל בית אביה ולשעמיה צליר מנן ט': ואי לאכילי נז'. ואי להכי נקט בן ט' לאשמועינן רבותא דלע"ג דחזי לביאה לא מאכיל יבמתו בזיקתו אפילו גדול ממנו לא מאכיל דלאו קנינו הוא דהא אשמעיי בגדול צרישא דמתני': **הנא על יבממו**. דאילו גדול היה אכלי ואשמועינן רבותא דלע"ג דציאתו ביאה לא מאכיל ופוסלין דקתני במתניתין אשארא קאי אעובר ויבם בלא ביאה ואירוסין ומרש אכל בן ט' לא נקט ליה אלא משום ואין מאכילין: אי הכי. דמשום אינו מאכיל נקט ליה למא לי למיתני סיפא דקתני ספק שהוא בן ט' השתא ודאי בן ט' כו': פסולין. כגון ממזר ומתין ומשום פוסלין נקט ליה ולא מאכילין לא אכן ט' קאי אלא אשארא עובר ויבם איירוסין ומרש: **בן טשעה**. שהוא גר עמוני ומואבי וכו' דאסורין לצא בקהל: **מלרי ואדומי**. עד דור שלשי צעשה: **כופי ונחין**. בלא תמחנתן צם דקסדר (ט) גירי אריות הן: חלל פסול לכהונה: פסלו. אם צת כהן מן המרומה ולויה וישראלית לינשא לכהונה עולמית: **מדקתני סיפא דמתניתין: סיפא פסולי כהונה**. חלל. ולע"ג דקתני שאין ראויין לצא בישראל לא מיירי אלא בכהונה דמרישא הוה אמינא פסולי קהל הוא דפסלי אכל ביאת חלל לא להכי תני סיפא משנה יתירה לאשמועינן חלל: **פסלו**. כהנת ממרומה דבי נשא ומן הכהונה לויה וישראלית מן הכהונה: **רבי יוסי אומר כו'**. טעמא דרבי יוסי ורבן שמעון מפרש לקמן בשמעתין^(ד) מאי קאמרי ומאי פלוגתיהו: **לאו מוכל זר נפקא**.

וכל זר לא יאכל קדש והשתא סלקא דעתך דקסדר אשאר וינסת ישראל: האי

דנפקא לן מושבה הוה מוקמינן לאירוסין דפסלי וכן דרך הגמרא כזמה מקומות^(ה) ועוד אמר ר"י דמשום דמהאי קרא דכי תהיה דרשינן נמי דאינה חוזרת כהויה לאירוסין לחזה ושוק להכי נקטיה נמי הכא: **בג"א** ד"ה. לאו דוקא אלא כלומר זקוקה לו דביאת בן טשע לא הוי אלא כמאמר בעלמא ובפרק קמא דקדושין (דף יט.) ממעטין ליה דלא קניא מקרא דאשת איש פרט לאשת קטן ויש ספרים דגרסי חזיא ליה והכי פירושו כיון דמדאורייתא זקוקה וביאתו ביאה ולא צעין כוונה ביצמה קס"ד דקני לה מדאורייתא ולכילי קא משמע לן דלא משום דלא קני לה:

ר"ינשא פסולי כהונה סיפא פסולי קהל. וכן גירסת ר"ח ולא כספרים דגרסי איפכא דהא קתני סיפא ואם אינו ראוי לצא בישראל וא"ת וכיון דתנא רישא פסול כהונה למא לי למיתני בסיפא פסול קהל דכ"ש הוא ויש לומר דתנא סיפא לגלויי ארישא שלא תאמר רישא פסולי קהל דוקא ואם תאמר וספק בן ט' היאך פוסל בציאתו נוקמיה אחזקה קמיימא דהוה פחות מבן טשעה ונוקי איתמא בחזקת כשרות ומיהו לכהונה ניחא דלא אזלינן בחר חזקה ליוחסין כדקאמר רבי יהושע בפרק קמא דכתובות (דף יג.) לא מפיה אנו חזין אלא היא בחזקת בעולה לנתין וממזר ואפי' צרוב כשרים אללה כדאמר התם ולא מוקמינן לה אחזקה ואפילו לרבן גמליאל ורבי אליעזר דמכשרי היינו משום דאמרה לכשר נבעלתי אבל הכא דלא ידעה אם הוא בן טשעה לא אכל למרומה קשיא אמאי לא מוקמינן להו אחזקה דאפילו לענין תרומה איירי כמו לענין ^(ו)עבדים ולתרומה מוקמינן אחזקה דהא בכתובות בפי"ב (דף כו. וס) גבי מוחזק לן בצידי דהאי דכהן הוא ונפק עליה קלא דבן גרושה הוא כו' ומוקי לה בתרי ותרי משמע דאי לאו משום זילותא דבי דינא הוה מסקי ליה לכולי עלמא והיינו לענין תרומה דאי לכהונה לא מסקינן ליה בתרי ותרי כדמוכח בקידושין שהאומר (דף טו.) גבי עובדא דינאי המלך ויש לומר דהכא כגון דהשתא דלתי קמן הוי ודאי בן טשעה אף על פי שהיה ספק כשבא עליה לא מוקמינן ליה אחזקה קמיימא אלא אזלינן בחר השתא שהוא ודאי בן טשעה לחזקה קמיימא אימרע ליה: לימא

פרק שביעי יבמות

סח.

ראשונה דאינה אוכלת היכא דלא אכלה משום דאין חייב במזונותיה אלא היכא דעמד בדין וצרח כדאמרין בזהחולץ (לעיל דף מא: ושם) ולא מייחד לה דוכתא ומשום סימפון נמי איכא למיחש דשמא יש סימפון ולא היתה אשתו מעולם כיון שלא הגיע זמן בחיי הצעל ולא צרח ואין להקשות לעולא דאמר

(כתובות דף טו:) טעמא משום שמא תשקה כי אכלה בחיי הצעל נמי לא תיכול כיון דאין יבם חייב במזונותיה לא מייחד לה דוכתא דאיכא למימר כיון דוכתה זכתה אכל קשה דא"כ מאי פריך בפרק אע"פ (שם דף טו: ושם) אלא מעתה לקיט כהן בצית ישראל לא יאכל בתרומה שאני לקיט דכבר אכל כל ימי חייו וי"ל דכיון דהגיע זמן וייחד לה דוכתא בצית אביה שזי אינה זזה משם ולא דמיא ללקיט כהן בצית ישראל וא"ת ומאחר דאכלה מדאורייתא מפני מה אסרוה למשנה אחרונה עד שתצעל אפילו נפלה מן הנשואין הא ליכא למיחש מו לסימפון ויש לומר דכיון דאסרוה ארוסה בהגעת זמן למשנה אחרונה אסרו נמי יצמה משום דמיחלפא בה ששתייה זמן כניסתן לאלתר ומיהו הא דדרשינן לעיל (דף טו.) צת ישראל לכהן דאכלה בתרומה מקנין כספו דרשא גמורה היא דהא לעיל (דף טו.) דרשינן מהתם פלוג דכא כהן שנשא צת גרים שמאכילה בתרומה ואע"ג דבפי"ק דקדושין (ד' י: ושם) מייית לה מקו"ד דבן צג צג וגשואה דריש כספרי מכל טטורי בציתך ואית דמפיק לה מאתם וציתכס ההיא דספרי אסמכתא הוא וכמה דרשות יש בגמרא שדורש בתורת כהנים ובספרי מפסוקים אחרים ומיהו לא יתיישב הא דמיימי הך אסמכתא דהאי קנין דלחזיו הוא התם בפרק אע"פ (כתובות דף נח. ושם^(א)) דמייית לה על משנה ראשונה דקתני היבם אין מאכיל לפי מה שפירשנו דהיינו דוקא היכא דלא אכלה דמהך דרשא אפי' אכלה בחיי הצעל לא תאכל בחיי היבם ואמר רבינו חס דהתם ה"פ קנין כספו אמר רחמנא שאוכלת בתרומה ורבנן הוא דתקון משנים עשר חדש ולהלן דאוכלת והאי קנין דלחזיו הוא ולא תקון רבנן שתאכל מחמת היבם אלא עד שתצעל אם לא שכבר אכלה בחיי הצעל:

א' בת בהן ד'ישראל' היא פסיל דא דהא קניה בהא הוייה. מתוך הלשון משמע דמקרא דמי תהיה דאכילה דמיא וימיהו לקמן מפיח לה מושבה לאוכלת והאי קנין דלחזיו הוא ולא תקון רבנן שתאכל מחמת היבם אלא בחיי הצעל:

א' בת בהן ד'ישראל' היא פסיל דא דהא קניה בהא הוייה. מתוך הלשון משמע דמקרא דמי תהיה דאכילה דמיא וימיהו לקמן מפיח לה מושבה לאוכלת והאי קנין דלחזיו הוא ולא תקון רבנן שתאכל מחמת היבם אלא בחיי הצעל:

א' בת בהן ד'ישראל' היא פסיל דא דהא קניה בהא הוייה. מתוך הלשון משמע דמקרא דמי תהיה דאכילה דמיא וימיהו לקמן מפיח לה מושבה לאוכלת והאי קנין דלחזיו הוא ולא תקון רבנן שתאכל מחמת היבם אלא בחיי הצעל:

עין משפט נר מצוה

בא א מיי' פ"ח מהל' תרומות הלכה ט':
בב ב מיי' פ"ח מהל' יבום הל' טז ופ"ה הל' יח סמג עשין נא נב טושע"ע אה"ע סימן קסו סעי' א':

ל ג מיי' פ"ח מהל' תרומות הל' יא טו"ד ס"י שלא:

לא ד מיי' פ"ח מהל' איסורי ביאה הל"ג סמג לאוין קב טושע"ע אה"ע ס"י ו סעי' ח וע"ש בעור ובצי"י:

לב ה מיי' פ"ו מהל' תרומות הל' ז והל' י':

לג ו מיי' שם הלכה ה':

תוספות ישנים

בסב בן טשע וא"ת אמאי פסל אירקמיה אחזקמיה דלא הוה בן טשע וא"ל דמעלה עשו ביחסין דהיינו דיוקא לכהונה אכל לתרומה מאי איכא למימר וי"ל כיון דסופו ליגדל אין החזקה כלום א':

(א) ע"י במס' ד"ה רישא ובקדושין פ"ט.